

Landschappelijk inpassingsplan

Tolhuisweg 6A AALTEN

Akker en akkerrand met zicht op de Tolhuisweg

InnoNature
InnoNature

InnoNature

oktober 2017

Landschappelijk inpassingsplan

Tolhuisweg 6A AALTEN

Akkerrand, graanakker en op de achtergrond natuurterrein 't Veentje

InnoNature
InnoNature

A. Kaminski

Houtdreef 31

7051 SB Varsseveld

0315-244886 / 06-50427662

www.innonature.nl

Inleiding en doel

Het agrarisch bedrijf van fam. Brusse is in 2002 gestopt en is in afbouwfase. Omliggende grond bleef bij de familie in eigendom en is in gebruik bij andere landbouwers. De schuren zijn leeggehaald en schoongemaakt en gerenoveerd. De schuren worden sinds 2003 gebruikt voor opslag. Een door brand verwoeste schuur is in 2016 op dezelfde fundering nieuw opgebouwd.

Nieuwe schuur, gerenoveerd in 2016, met rechts een deel van het naaldbosje.

De heer en mevrouw Brusse komen op leeftijd en hebben naar verwachting de komende jaren meer (mantel)zorg nodig. Zij blijven nog graag wonen in de levensloopbestendige bungalow die ze 50 jaar geleden zelf gebouwd hebben. De dochter en schoonzoon willen met hun gezin wel erbij wonen en hebben een optie op een in te plaatsen bouwkael. Om medewerking te kunnen verlenen vereist de gemeente Aalten de realisatie van een ruimtelijke meerwaarde. Daar wil de fam. Brusse graag aan meewerken. De ruimtelijke meerwaarde bestaat uit:

- omzetten van de huidige agrarische functie naar de passende functies van wonen en opslag
- terugbrengen van bebouwingsoppervlak door het slopen van 2 schuren.
- de realisatie van een groen inpassingsplan dat de instemming heeft van de gemeente

Winters aanzicht vanaf de Tolhuisweg, links kalkoenenschuur en naaldbosje en rechts voor de bungalow is (sier)voortuin.

DOEL

De realisatie van het landschappelijk inpassingsplan heeft tot doel dat er op het terrein van fam. Brusse een landschappelijk meerwaarde ontstaat. Deze bestaat uit het verwijderen van exoten, omvorming naar streekeigen beplanting en hakhoutbeheer, aanplanten, accentueren en beter zichtbaar maken van de bestaande kwaliteiten, natuurgericht beheer van delen van het terrein (ondermeer via agrarisch natuurbeheer) en afspraken over slootbeheer met WRIJ. Het doel is de realisatie van meer ecologisch en aantrekkelijk landschapsbeeld. Het terrein vormt een voor veel diersoorten een schakel ('stepstone') tussen de natuurterreinen van 't Veentje en het gebied aan de overzijde van de Tolhuisweg (De Koppele en gebieden rondom Bredevoort).

Overzicht vanaf de akker naar de oude eiken aan de Tolhuisweg en daarachter De Koppele.

Plangebied

Plangebied: Tolhuisweg 6 A Aalten

Beschrijving plangebied

Het plangebied aan de Tolhuisweg ligt tussen de Hamelandroute en Bredevoort. Het terrein bestaat uit een woonhuis en verschillende schuren. Hier omheen liggen al enkele landschapselementen en enkele ha. cultuurgrond. Rondom liggen veelal cultuurgronden. En in de nabijheid bevinden zich de natuurterreinen van 't Veentje, 't Walfort en de natte natuur rondom Bredevoort.

Natuurterrein 't Veentje, orchideeëngraslanden met een ven.

Gevlekte orchis en St. Jansvlinder

Beschrijving voorgenomen ontwikkeling

Huidige situering van de gebouwen

Geprojecteerde nieuwe situatie

In het plan is voorzien in de sloop van de kalkoenenschuur (K) en de karloods met schapenafdak (L). Op een deel van de bestaande fundering van de kalkoenenschuur komt een nieuwe berging (B) en aan de noordzijde is de nieuwbouwwoning (N) gepland.

Landschap

Het gebied maakt deel uit van het oude hoevelandschap. Het landschap in het projectgebied bestaat uit een langgerekte dekzandrug, waarop de akkers liggen en ook de Tolhuisweg gelegd is. En aan weerszijden daaromheen een broek- en goorontginningsgebied. Op de akkers wordt vooral maïs

geteeld, maar soms ook graan, aardappels of bieten. Het broekland is hoofdzakelijk in gebruik als grasland.

Landschapstypenkaart Bron: www.vala.nl

Maïsakker vanaf de noordzijde gezien, met zicht op vlnr.: eiken aan de Tolhuisweg, tuin, naaldbosje en een grote schuur.

Het Landschapsonwikkelingsplan Aalten (2007) geeft de volgende aanbevelingen en uitgangspunten voor dit gebied.

'In es/kampenlandschappen herstel en versterken van landschapstypen met

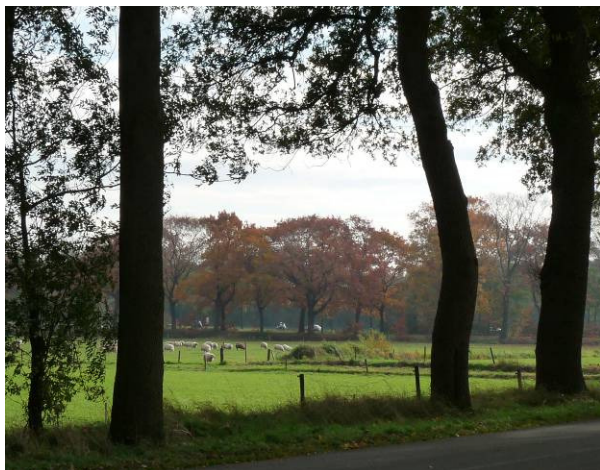
- aanleg van landschapselementen (niet willekeurig bosplantsoen aanplanten!)
- herstel beeklopen (IPRO-stenen en beschoeiing waar mogelijk verwijderen)
- kleinschalige natuurontwikkeling (vooral langs de beken). Vleermuizen, div. vogelsoorten en dagvlinders kunnen hiervan profiteren. Vooral de waarde van het oude hoevelandschap benadrukken en versterken (bijv. omgeving Dale, De Heurne, De Haart en Lintelo).

Sloot (aan de westzijde), met bloemrijke slootkanten in het talud.

Dit alles natuurlijk met behoud van enkele relictten zoals locaties met stroomdalflora (Aa-strang), droge taluds, oude (meidoorn)hagen en oude (kleine) bosjes enz.

- water bergen bij bronnen en broekgebieden in haarvaten van beeksystemen (voornamelijk ontginningslandschappen), bijvoorbeeld rondom Bredevoort (Slingeplas, Ooievaarsdijk, De Koppele, Het Zwanenbroek, 't Veentje), Aaltense Goor en bij het ontspringen van beken, zoals de Zilverbeek en de Veerbeek).

De Koppele, een lager gelegen gebied

Sloot nabij 't Veentje

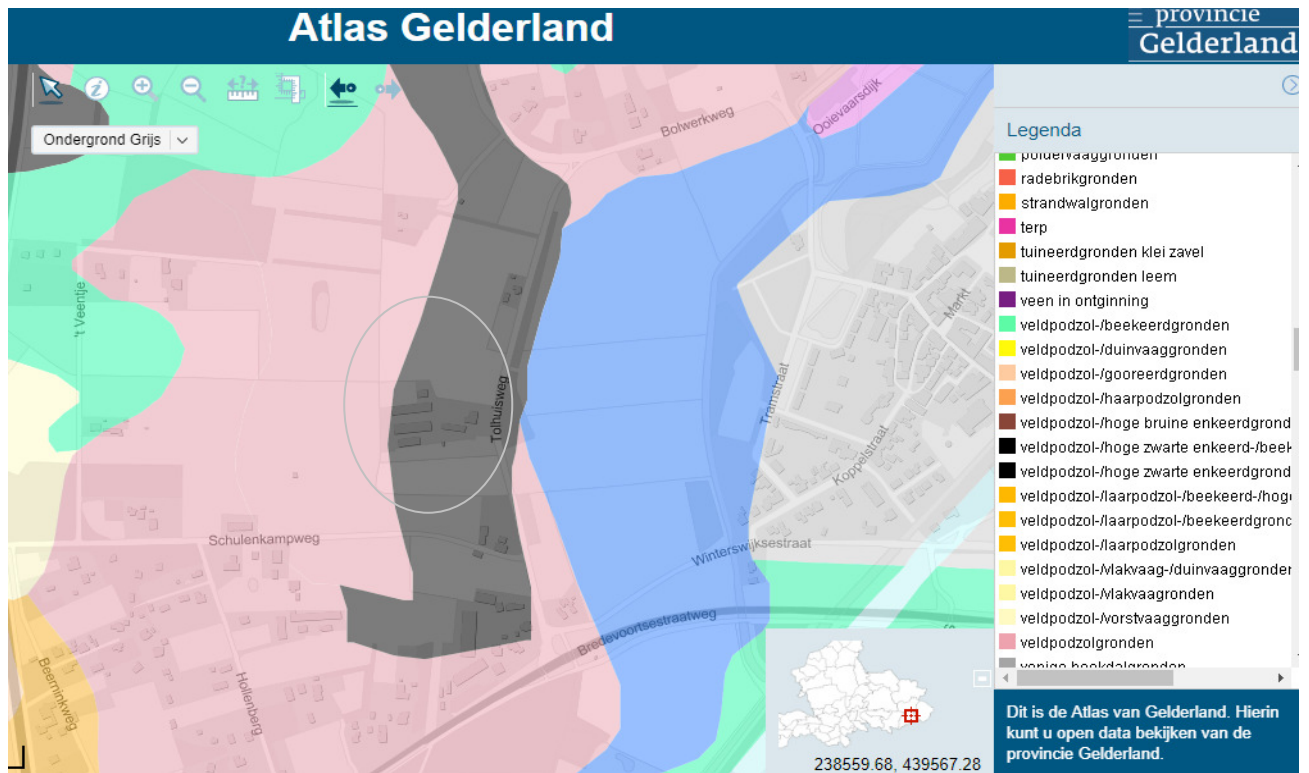
- Waar mogelijk laag gelegen percelen in natuur omvormen, waardoor de afvoerfunctie van beken minder noodzakelijk wordt en deze natuurvriendelijk ingericht en beheerd kunnen worden. ' (LOP pag. 41).

Nieuwe natuur in 't Veentje, een veelal zompig en relatief laaggelegen gebied.

Bodem

Het plangebied bestaat uit zwarte enkeerdgronden in de hogere akker en veldpodzolgronden op het wat lagere stuk. De grondwatertrap is GT-5 en het hogere deel GT-5*.

Bodemkaart Atlas Gelderland Bron: www.kaarten.gelderland.nl

Landschappelijke inpassing

Voor het inpassingsplan hebben we ons laten inspireren door de uitgangspunten van het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) van de gemeente Aalten (2007). Door realisatie hiervan zullen verschillende ambities uit het LOP hier ingevuld worden. Dit doen we door middel van aanleg en herstel van landschapselementen:

- Zo wordt een (mei)doornsingel geplant langsop de te behouden noordelijke schuur. Hierdoor zal over enige jaren de schuur goeddeels aan zicht onttrokken zijn. Naast broed- en voedselplek levert zo'n singel een prima schuilplek tegen rovers of luwte voor insecten.

Meidoornsingel aan de westzijde wordt uitgebreid langs de gehele noordzijde van de schuur.

- Het weiland aan de zuidzijde wordt voorzien van een boomgaard met een aantal (hoogstam)fruitbomen, deze vervangen op termijn de bestaande oude bomen. Ook tussen de schuren worden enkele fruitbomen aangeplant.

Deze appelboom, van het ras 'Annatovka' is meer 100 jaar oud en hol. Voor het verhaal over deze boom zie: www.achterhoekweermooi.nl / landschapsmonumenten / tolhuisweg

- Het bestaande bosje tussen bungalow en de schuren bestaat grotendeels uit naaldbomen. Meerdere bomen zijn aan het eind van hun levensduur of zijn in elk geval kaprijp. Dit bosje wordt gedund en omvormen tot een hakhoutbosje met inheemse soorten. Ook in de tuin rondom de nieuwbouwwoning komen een aantal bomen en struiken van inheemse soorten.

Naaldbosje op het erf, de doorgeschoten naaldbomen worden vervangen door hakhout van inheemse loofhoutsoorten.

- In de tuinen van beide woningen en in het tussendeel, nabij het (hakhout)bosje is voorzien in verschillende vlinderhoekjes. Op deze locaties worden de voor vlinders meest aantrekkelijke plantensoorten aangeplant. Ook wordt jaarrond rekenschap gehouden met de verschillende stadia van de vlinders. Zodat er ook weer aanwas van vlinders komt.

Vlinderhoekje in de siertuin met een ensemble van plantensoorten die grote aantrekkingskracht op dagvlinders hebben. Op de achtergrond een doorzicht over de Tolhuisweg op De Koppele.

- In het bosje ligt een klein vijvertje, dat nu lek is. Hier worden regelmatig libellen, kikkers, padden en salamanders aangetroffen. Het is twijfelachtig of deze vijver te repareren is. In de tuin bij de nieuwbouwwoning is een ecologische vijver gepland (poel met stagnerende laag) en een overloop/moerasdeel (Soort WADI). We zijn er van overtuigd dat de libellen en amfibieën ook deze plek dan snel zullen vinden.

Dit bosvijvertje vormt een habitat voor diverse amfibieën en libellen, maar is inmiddels lek geraakt.

- De steilrand aan de uiterste zuidzijde is een markant, voedselarm landschapselement waar vlindersoorten als oranjetipje, hooibeestje, bruin blauwtje en kleine vuurvlinder op afkomen.

Foto van (vlnr) hooibeestje, kleine vuurvlinder en bruin blauwtje, soorten van schrale bermen met luwte, alle foto's zijn gemaakt langs de steilrand aan de zuidzijde.

- De steilrand is schraal (voedselarm) en ligt zonbeschenen aan de uiterste zuidzijde tegen de sloot aan. Hier maken we ons sterk om enkele eiken uit spontane opslag uit te laten groeien en ook wat bremstruweel te behouden. Tot op heden snoeit het waterschap de spontane opslag vaak mee als men op het maaipad bezig is. Dat is vaak onnodig en zonde.
- Met Waterschap Rijn en IJssel gaan we in gesprek over de realisatie van een plasberm langs de sloot. De sloot heeft hier kwelpotentie en wordt vaak te vroeg gemaaid, maaisel en bagger wordt op het maaipad gelegd en daarna wordt het geklepeld. Door omzetten van 2-zijdig naar 1-zijdig maaipad zou een extra habitat ontstaan. Zo'n buffer voorkomt dat de naast staande meidoorns onnodig door WRIJ gesnoeid worden.

De in het voorjaar uitbundig bloeiende slootkant (westzijde), wordt d.m.v. klepelbeheer overmatig verrijkt en verruigd.

- De plasberm kan extra water bufferen en levert een pracht biotoop op voor diverse planten- en diersoorten. Het riet dat hier nu al spontaan kiemt, krijgt dan een blijvende groeiplek. O.a. amfibieën en libellen zullen profiteren en de kleine karekiet kan dan ook eindelijk een nest groot brengen.
- De takken en ander snoeisels worden verzameld op 2 locaties waar takken- / broeihopen worden aangelegd. Voor diverse vogelsoorten en kleine zoogdieren vormen deze hopen een uitstekende schuilplek en/of een gelegenheid om te broeden of voedsel te zoeken. De zogenaamde 'orthoop' is een composteerplek voor tuin- en keukenafval. Hier vinden ook diverse zoogdieren, vogels en insecten hun voedsel.
- Voor een aantrekkelijker landschap en meer mogelijkheden voor diverse planten- en diersoorten worden al enkele jaren akkerranden ingezaaid, t.b.v. het patrijzenproject. Hierdoor ontstaat een fraaie bloemenrand, die ook aantrekkelijk is voor allerlei diersoorten (schuil-, rust-, voortplantings-, voedsel- en overwinteringsplek) voor allerlei soorten. De akkerranden staan (in paars) aangegeven op het inrichtingsplan.

Akkerrand met graanakker, daarachter links takkenhoop en zicht op natuurgebied 't Veentje.

- Onlangs zijn afspraken gemaakt om de zuidelijke akker om te vormen tot zomergraanakker. Hierdoor ontstaan in combinatie met de opliggende akkerranden en stijlrand een extra aantrekkingskracht voor allerlei diersoorten. Door dit beheer ontstaan ook mogelijkheden voor de kieming van karakteristieke akkerkruiden tussen het graan.

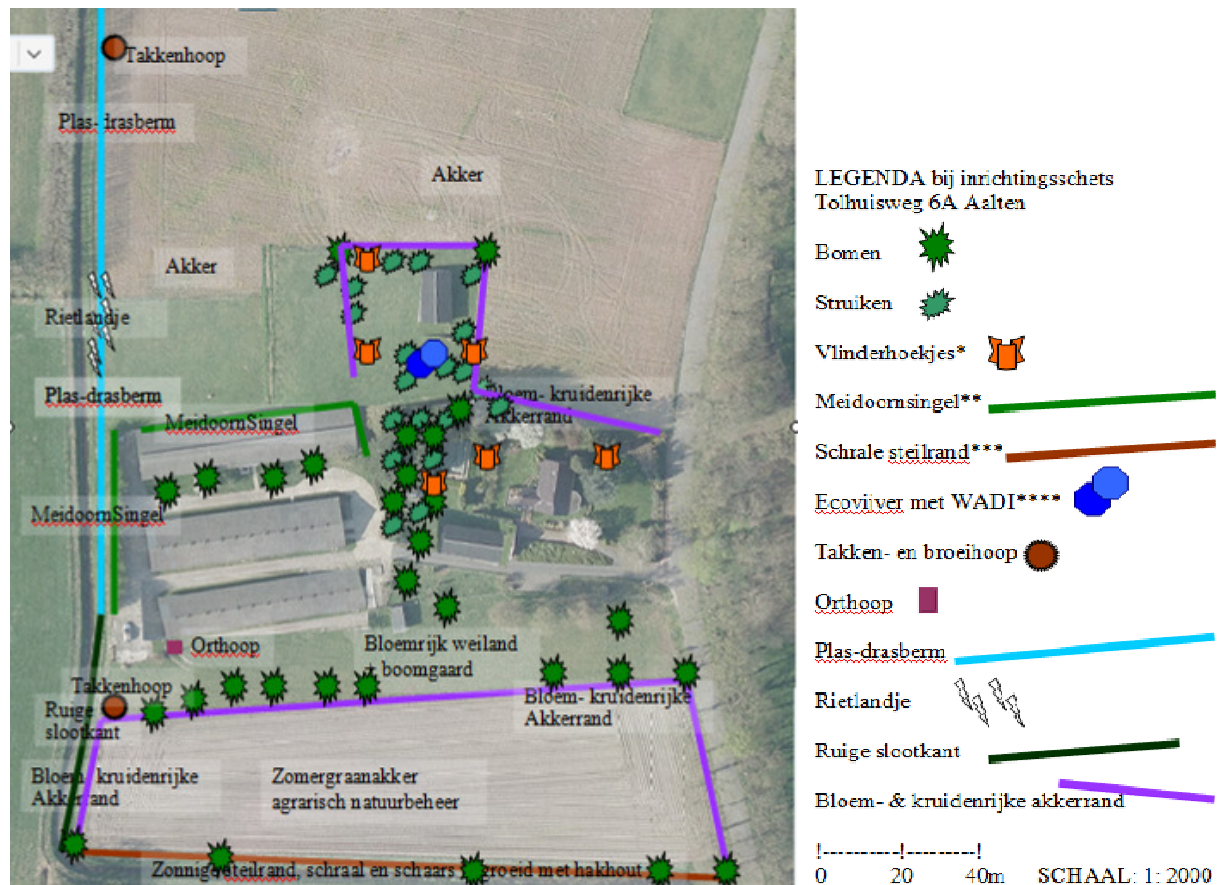
Akker aan de zuidzijde, waarop nu zomergranen (zoals spelt) verbouwd worden, met wat akkeronkruiden.

- In de zuidwesthoek is een ruige slootkant aangegeven. Deze is nu al aanwezig en wordt beheerd door WRIJ. Ook hier zou de slootkant tot een plasberm omgevormd kunnen worden, in beide gevallen levert het voor verschillende diersoorten een habitat op.

Ruige slootnat met grote kattenstaart, moerasspirea en op de achtergrond liesgras en riet.

Er verdwijnen geen groene landschapselementen. In het bestaande bosje worden d.m.v. dunning wel de naaldbomen verwijderd. Het element wordt omgevormd tot streekeigen beplanting en als hakhout beheerd. Verder zal hier en daar wat gesnoeid worden en zal ook de bestaande meidoornsingel op termijn gefaseerd teruggezet worden in hakhout.

Inrichtingsplan Tolhuisweg 6A Aalten

Op het inrichtingsplan is aangegeven waar opgaand groen, zoals bomen en struiken geplant worden. Van zuid naar noord betreft het:

- aan de steilrand enkele spontane opslag handhaven (waarschijnlijk zomereik en wat brem).
- In het bloemrijk weiland aanplant van diverse soorten (hoogstam) fruitbomen, welke uitgerasterd worden tegen schapenvraat. Ook tussen de grote schuren enkele fruitbomen.

Bloemrijk grasland

- Het bosje wordt omgevormd, met name naaldhout wordt verwijderd en diverse bomen worden als hakhout beheerd. Hierdoor ontstaat veel meer variatie van inheemse soorten. Momenteel staat een enkele eik en beuk in het bosje, verder wat berken, lijsterbes en meidoorn. Met name de laatste soorten willen we de ruimte geven.

De lijsterbes en de meidoorn, soorten die nu al in het naaldbosje staan en zo veel mogelijk gespaard blijven.

- Aan de noordzijde van de grote schuren wordt een doornsingel aangeplant, met meidoorn, en zo mogelijk afgewisseld met een soort als sleedoorn, en evt. wegedoorn en gaspeldoorn.
- Bij de nieuwbouwwoning, op de rand in de overgang tussen de tuin en het cultuurland worden enkele inheemse bomen en struiken aangeplant (sortiment is nog niet bekend). In overleg met deskundige tuin- en landschapsarchitect zal invulling van de tuin gemaakt worden. Daarbij is uitgangspunt het inheems plantmateriaal en het inrichten met gewenste soorten van de vlinderhoekjes en vijver met WADI en plas/dras zone.

Beplantingssortiment

Beplantingsplan sortimentkeuze, aantallen en maatvoering per locatie

<u>Boomsoort</u>	<u>Specificatie</u>	<u>Aantal</u>	<u>Maat</u>	<u>Locatie</u>
Zomereik	Spontane opslag	5	?	Steilrand zuidzijde
Brem	Spontane opslag	± 15	?	Steilrand zuidzijde
Hoogstamfruitboom	Diverse inheemse rassen	12	10-14	Bloemrijk weiland
Hoogstamfruitboom	Diverse inheemse rassen	4	10-14	Tussen de schuren
Loofbomen	Inheemse boomsoorten	6	10-14	Om te vormen Naaldbosje
Struiken	Inheemse soorten	8	80/100	Om te vormen Naaldbosje
Inheemse bomen en struiken	Spontane opslag	± 12	?	Om te vormen Naaldbosje
Meidoornsingel	Noordzijde camoufleren	100	80/100	Langs noordelijke schuur
Sleedoornsingel	En enkele Wege-/Gaspeldoorn	50	80/100	Langs noordelijke schuur
Loofbomen	Inheemse boomsoorten	2	10-14	Tuin nieuwbouwwoning
Struiken	Inheemse soorten	11	80/100	Tuin nieuwbouwwoning

Deze beplanting wordt aangebracht in de komende jaren, conform de vaststellingsovereenkomst van gemeente Aalten. Hierin is overeengekomen dat uiterlijk een jaar nadat de woning gerealiseerd is, het beplantingsplan voltooid is. Veel van de aanplant, zal volgens dit plan eerder aangeplant worden, waardoor een groot deel al af is, bij ingebruikname van de woning. Daar waar de nieuwe aanplant niet aanslaat, zal dit d.m.v. inboet hersteld worden.